

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta K 6.— in na mesec K 2.—. Posamezna številka stane 60 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljeni na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Vlada in ljudstvo.

Imamo državo, s katero smo vsi, ampak prav vsi, nezadovoljni. Imamo državo, ki je agrarna, ki ima poleg pasivnih pokrajin tudi visoko aktivne dežele. Živimo v državi, kjer se pridela velikanske množine žita in drugih življenskih potrebščin. Imamo tudi premog in velikanske zaloge raznih rudnin. Vsega je v obilici — ljudstvo pa strada. Vsakdanji kruh je vsaki dan dražji. Pa ne samo dražji, tudi dobiti ga ni mogoče. Oblek nimamo, toda volne, iz katere se izdeluje manufakturno blago, imamo nakupičene v velikih skladiščih. Vsega sicer v naši državi ni, kar potrebujemo, toda živeža je vsekar dovolj. To vemo. Vsaki dan pa čutimo, da ni kruha, da ni oblek, da ni obutve skratka — ljudstvo trpi veliko pomanjkanje.

Kaj dokazuje vse to?

To dokazuje, da slabo gospodarimo, da posamezni špekulantje dobro živijo, ljudstvo pa dnevno bolj in bolj propada. Skratka, vladanje, kakršnega imamo, je slabo, je nezmožno in je tudi koruptno.

Dve reči sta potrebni, da pridemo v boljše dni. Prvič tisti, ki vladajo morajo imeti res dobro voljo, delati za dobrobit ljudstva. Brez tega ni nič. Če vladajoči nimajo dobre volje služiti ljudstvu in njegovim potrebam, potem je vse zastoj. Potem je burja, ki bo pomedla, ne le potrebna, ampak tudi zelo zelo koristna. Iz Belgrada čujemo sleherni dan, kaj se vse namerava storiti dobrega. To pesem poslušamo že eno celo leto. Naše ljudstvo je

to pesem verno poslušalo danes ne veruje nikomur nič in več. Sistem vladanja kakor se je udomačil pri nas takoj spočetka, zlasti tudi zadnje čase, je ljudstvu škodljiv, že zato je škodljiv, ker odrija ljudstvo od besede in odločevanja. To, kar se danes godi v Belgradu, je diktatura neke klike, ki državo in ljudstvo plepi in izkorišča. Sedanji vladni sistem torej nima dobre volje, delati z ljudstvom in za ljudstvo. Od tega sistema ljudstvo ne more nič dobrega pričakovati. Zato mora ta sistem pasti; sedanja ljudska nevolja in nezadovoljnost je v polni meri opravičena.

Toda dobra volja, delati in vladati za ljudstvo še zdaleka ne zadošča. Poleg dobre volje je treba imeti tudi zmožnost, kaj dobrega in pametnega ukreniti. Centralna vlada v Belgradu pa tudi zmožnosti nima. Centralizem, kakor je pri nas uveden, se je izkazal za največjo nesrečo naše države in za največjega škodljivca ljudstva. Ministrstva v Belgradu danes niso zmožna izvršiti pravega dela niti za Srbijo samo, kaj šele za celo Jugoslavijo. Tam, kjer se dejansko odločajo najvažnejše reči, sede nezmožni ali pa koruptni uradniki. In postavite na ministrska mesta še tako dobre in za ljudstvo vnete moške — opravili ne bodo nič. Zakaj v centralnih uradih sede ljudje, ki o upravljanju velike in moderne države največkrat nimajo nobenega pojma, ki ne poznajo političnih, kulturnih in najmanj gospodarskih razmer v posameznih deželah in pokrajinah. Ta nezmožna in časih tudi koruptna državna uprava spravlja državo

in ljudstvo na beraško palico. Ta uprava ni zmožna pravičnejše razdeliti niti davkov niti živeža. Belgrajski birokratje gledajo dostikrat samo na to, kje bodo kaj zaslužili za sebe. Ministri politizirajo, uprava pa krade in končuje še to, kar je ostalo dobrega še iz prejšnjih dni.

Sedanji vladni sistem tira vse skupaj v propad. Glavne reči, ki so potrebne za državo in za ljudstvo, mu manjkajo. Predvsem pa nima dobre volje, pa tudi zmožnosti ne, vladati v korist prebivalstva.

Danes je za vsakega jasno, da tako kot doslej ne more iti naprej. Če pride burja, ki bo do konca pomedla, ali pa ne pride, dosedanje poizkušnje so pokazale, da moramo z belgrajskim centralizmom zlomiti. Izkazal se je nezmožnega upravljanja državo. Priti moramo do pravega federalizma tako, da bo vsaka dežela mogla in smela upravljati in vladati sama sebe po svojih potrebah. Zlasti mi Slovenci bi lahko boljše sami upravljali svojo deželico, kakor pa jo Belgrad po svojih eksponentih.

Smo federalisti. Velike države so federalistično upravljane, kakor na pr. Združene države ameriške in Angleska; pa tudi male države se držijo federalizma, kakor n. pr. Švica. Pri nas je centralizem nemogoč. Preveč gospodarskih kulturnih in političnih razlik je med posameznimi plemeni te države. Po takšnem »ujednjenju« nas še danes boli glava in nas bo še bolj. Drugače tudi mogoče ni, zlasti če odločujejo dostikrat o naših potrebah in zahtevah ljudje, ki nas niti kulturno ne dosejajo, namesto, da bi nas presegali.

LISTEK.

J. B.:

Dalje.

Kmet — socijalist?

V kakšnem razmerju je kmetov in delavcev položaj? Če zasluži delavec zadosti, bo gotovo dovoljno preskrbel sebe in svoje s hrano, obleko i. dr. S tem bo tega pač več kupil, porabil ali z drugo besedo konsumiral. Ker bo več konsumiral, bo vprašanje po teh predmetih rastle, s tem rastejo cene, in kdo ima korist? Kmet, ki prodaja. Nasprotno ima pa tudi kmet škodo, če delavec ni zmožen kupiti potrebnih predmetov, kmetu blago lahko zastaja, cene padajo, ker ni kupcev, in kmetovi dohodki se tako manjšajo.

Nevaren postane lahko za kmeta položaj le, če je položaj delavca neprimeren boljši od položaja kmeta. V tem slučaju vidimo, da začno ravno najboljše sile kmetijskega stanu — ljudje v najlepši starostni dobi — zapuščati rodno grudo ter premenijo svoj posel: iz kmetov postanejo tovarniški delavci. Kmetu začne primanjkovati delavcev, posledica tega je, da se pridelek v kljub večjemu naporu manjša in s tem se manjša tudi dohodek.

Tako vidimo, da si interesi delavca in kmeta gotovo niso sovražni. Nasprotno, naravnost v interesu obeh je, da imata obadva zadostne dohodke, da se godi obema dobro. Smešno je trditi, da sta si ta stanova v laseh, češ, eden hoče, da so pridečki, živina visoko v cenah, drugi pa, da so nizko. Navidez je to res a v resnici je stvar popolnoma druga. Danes n. pr. vidimo, kako se godi malemu kmetu v kljub temu, da drago prodaja svoje pridečke. Ali mu kaj koristijo visoke cene? Mislim, da prav nič! Kajti te visoke cene dvignejo cene drugemu blagu, tudi takemu, ki ga mora kmet kupiti, še veliko višje. Tako dobi pač kmet danes za par volov res lepe denarje, ali pa more za tiste denarje kupiti n. pr. obleke svoji družini ali kakšen stroj v tisti izmeri kakor pred vojno? In če se bo cene poljskih pridelkov še zvišale, se bodo zvišale cene drugemu blagu še bolj. Tako je kmetov položaj vsled višjih cen še slabši. Zakaj to? Ker pač ni pravice. Nakupičeno bogastvo v rokah posameznikov ali posameznih skupin pograbi vse dobičke zase, samo zato da se bogastvo še bolj poveča; delavcu, kmetu pa ostane in če tudi dela še tako marljivo, samo toliko, da pač živi, seveda

v bedi, v pomanjkanju. Zastopniki kapitala, kapitalisti imajo še danes vso moč v rokah, tako razumemo lahko, kako je mogoče, da se vzdržujejo še vedno tolike krivice, ki tlačijo delavca kakor kmeta.

Da se ta krivica odpravi, napenja vse moči ravno socijalizem. In če se je tega oklenil delavec v spoznanju, da ga more le socijalizem rešiti pred krivico, ki vlada, potem velja v isti meri to tudi za kmeta: samo socijalizem bo vrgel tiste, ki se danes bogatijo s tujimi žulji, samo socijalizem bo mogel tudi kmetu pripraviti življenje, ki bo človeka vredno.

Kaj pa hoče pravzaprav socijalizem?

I. Davki. Če kupi delavec ali kmet pol litra vina, zavitek tobaka, za otroke malo sladkorja itd. plača takrat ravno toliko davka, kakor če kupi te potrebščine milijonar. Ali je to pravica? Socijalizem hoče odpraviti vse krivične davke. Socijalizem hoče upeljati samo en davek in sicer davek na dohodke. Kdor ima prav majhne dohodke naj ne plača nič, kdor ima večje dohodke naj plača malo, a kdor ima velike dohodke naj plača tudi res velike.

(Dalje prih.)

Centralizem je nazadovanje, zlasti za nas Slovence, ki smo bili v stari državi navedeni vsaj na dobro in poštenjšo upravo, čeprav vlada ni imela nikoli dobre volje za nas. Sedanjí vladni sistem pa nima ne dobre volje ne zmožnosti vladati za ljudstvo in njegovo korist.

Bolj kakor kedaj popreje čutimo potrebo po volitvah, a branijo se jih klerikalci in liberalci, ker vsi čutijo, s kakšnimi gresi na vesti bodo morali stopiti pred ljudstvo. Pa kaj jih briga vse to, da so le na vladi in če ljudstvo pri tem pogine.

Gospodje le tako naprej, zato pa bo tem strašnejši končni obračun.

Naše gospodarsko delo.

Osrednje vodstvo KDZ prihaja vedno bolj do spoznanja, da vse veliko bogastvo naše države ne bo obvarovalo našega ubogega, revnega ljudstva pred popolnim propadom in izstradanjem. Prenišljajmo našo klerikalno vlado kakor hočemo, vedno bolj prihajamo do spoznanja, da so ti ljudje zločinci ali pa popolni norci. Druginja raste tako strašno, da ni več daleč čas, ko bo stal 1 kg moke 20 ali celo 30 K, moška obleka 5-7000 K itd. Veriženje cvete in se razširja tako, da komaj še najdeš na ljubljanski ulici poštenega človeka. Vlada vse to ve, vse to vidi, a ne gane niti s prstom, obratno ona te nesramne in ostudne škodljivce človeške družbe še podpira in ščiti.

Kaj nam je storiti?

Ali naj gledamo vse to od strani? Ne, ni mogoče. Edino, kar moremo ukreniti je, da se z vso silo zaženemo na samopomoč. V to svrhu se delajo pri osrednjem vodstvu KDZ velike priprave za čim najširše gospodarsko delo in gospodarsko samopomoč našega revnega kmetijskega ljudstva.

Naša organizacija ima do danes ustanovljenih 20 podružnic in se bodo ustanovljale še vedno nove. Ni dovolj, če ustanovljamo samo krajevne organizacije napeli bomo vse moči, da našim organiziranim pristašem nudimo čim največ gospodarske podpore. To je sedaj v polnem teku, za to naše prijatelje opozarjamo, da pridno in pazno zasledujejo, vse naše ukrepe v gospodarskem delu, naše krajevne organizacije pa prosimo, da posvete svojim gospodarskim odborom čim največjo pažnjo in pošljejo v te odbore le može, ki bodo delali.

Galice.

Pri kmetško delavski zvezi se dobi modra galica po 35 K kg (franko Ljubljana) vse podružnice, ki reflektirajo na to galico naj takoj pošljejo potom svojih gospodarskih odborov naročila na osrednjo tajništvo KDZ.

Otrobi.

KDZ ima sedaj v zalogi otrobe in sicer pšenične otrobe po 3 K kg, koruzne otrobe po 1 K 80 vin. kg. Gospodarski odbori podružnic naj takoj pošljejo naročila osrednjemu tajništvu KDZ Ljubljana, Franč. ul. 6. I. nadstr.

Čevlji.

Čevlji po znižanih cenah (pom. akc.) za revno ljudstvo so razprodani, zato se dan ne more KDZ več postreči s temi cenejšimi čevlji. Lahko pa še vedno preskrbi čevlje po dnevnih cenah od 500 do 700 K par.

Cepilna smola.

Pri cepljenju sadnega drevja rabimo snovi, s katerimi zamažemo cepljeno mesto, ter s tem preprečimo, da se ne more

izsušiti, ter se cepljeno mesto prej zaraste s kalusom. To cepilno smolo si lahko vsak sam skuha doma in sicer na sledeči način: Vzame se smrekova smola, katere se raztopi in čez kako cedilce precedi, potem se zopet segreje recimo, da se vzame pol kg smole (ako ni smole pri roki je dobro tudi kolofonija) na pol kg smole se doda potem še 4 dkg voska, 1 malo žlico lanenega olja in ko je ta zmes dobro raztopljena se vzame od ognja, ter se pusti, da se nekoliko ohladi. Ko se je ohladila se ji doda eno desetinko litra špirta. Ko se dodaja špirit se mora ta zmes hitro mešati, da ne izhlapi špirit. Smola mora biti ohlajena, toda mora biti pa še tekoča, da se lahko meša. Potem ko se ji je dodalo špirit se jo pusti, da se popolnoma ohladi, ako je potem pretrda se jo zopet segreje, da se ji doda še špirta in ako je premehka se jo pa segreje, da špirit z nje izhlapi. Ta na ta način pripravljena cepilna smola je najbolj poceni in najboljša, ker je vedno mehka ter se z njo lahko cepljeno mesto temeljito zamaže. Ta cepilna smola je takozvana mrzlo-tekoča cepilna smola.

Za viničarja in za kmeta!

15. februarja letos so se zbrali v Mariboru tisoči viničarjev in malih kmetov ter ustanovili svojo organizacijo, kmečko-delavsko zvezo, ki ima velik načrt, da osvobodi kmeta in kmečkega delavca suženstva in ga popelje v boljšo bodočnost. Ta dan smo zahtevali, da vlada res nekaj stori nas, da se vendar že enkrat zgane in pokaže, koliko ji je na srcu naš stan. Zahtevali smo, da se skliče v Maribor posvetovanje, kjer naj zastopniki vlade, oblasti, kmetje, kmečki delavci in viničarji povedo svoje težnje in bolečine, svoje želje in potrebe.

In res smo to tudi dosegli. Vlada je slišala naš glas in sklicala v Maribor posvetovanje, ki se je vršilo v soboto, 20. marca t. l. na okrajnem glavarstvu v Mariboru. To je naš prvi uspeh, uspeh naše stranke, zato smo lahko ponosni, kajti možje, ne mislite, da so sklicali to posvetovanje zato, ker ste jim tako pri srcu, ne, sklicali so ga zato, ker se Vas boje. Treba je torej, da gremo sedaj z vso silo na delo za našo organizacijo, ki bo primorala mogotce in naše izkoriščevalce, da bodo naše zahteve po izboljšanju našega položaja tudi izvršene. Nočemo več besed, katere so do sedaj metali naši klerikalci nočemo več obljub — dejanj in dela hočemo, in tega bo napravila naša kmečko-delavska zveza.

Da pa boste sprevideli, kako nam mislijo pomagati naši najhujši sovražniki, naši klerikalci in liberalci, zastopniki bogatašev — agrarcev berite, kaj se je sklepalo na tem viničarskem posvetovanju in sodite sami. Možje in žene, sodba bo lahka: kajti klerikalci so prišli s farbo na dan in so pokazali zopet, kako malo jim je na tem, da se našemu ubogemu stanu kmetov in viničarjev pomaga.

Ob 10. uri dopoldne so sedli k mizi na mariborskem okrajnem glavarstvu možje, na eni strani zastopniki bogatašev in ljudskih vampirjev — na drugi strani možje, ki so branili samo svoje pravice, ne pravice, ker jo nimajo, ampak prosili so, da se jih reši smrti lakote, to so bili naši viničarji.

Našo Kmečko-delavsko zvezo, njene podružnice in našo stranko so zastopali: predsednik mariborskega viničarskega okrožja Franc Verlič, združni tajnik Lojze Slanovec in tajnik naše Zveze iz Ljubljane Tone Hönigsmammter, možje: Martin Mavrič (Ljutomer), Franc

Rumpf (Lajtersperk), Anton Vogrinc (Št. Lenard), Tomaž Cafuta (Haloze), Simon Dervenšek (Dragučova), Anton Germar (Št. Ilj), Miha Kac (Št. Kungova), Jože Hojnik (Razvanje) in Franc Duh (Št. Peter).

Okrajni glavar gosp. dr. Zanjšic je otvoril to posvetovanje, ki ga je vodil potem zastopnik deželne vlade g. Šlibar. Prišli so k posvetovanju še: okrajni glavar Ptuja, zastopnik okr. glavarstva Ljutomer, vinarski nadzornik in ravnatelj g. Puklavec; za Samost. kmečko stranko Mermolja, za vinogradne posestnike liberalni Petovar iz Ptuja, državni poslanec Vesenjaj za Jug. klub; klerikalne zastopnike kmetov in viničarjev pa sta vodila urednik Slov. Gospodarja gosp. kaplan Kranjc in agitator Žebot.

V imenu poslancev je govoril gosp. Vesenjaj, ki je rekel, da je pomoč res nujna. Pričakujemo od tega gospoda, če so bile njegove besede res tako odkrite, kot jih je govoril, da bo tudi kot poslanec storil pri vladi korake, da se brž pomaga. Po dejanjih vas bomo sodili, gospodje, in ne po besedah, saj imate vlado v rokah, dajte nam kruha, dajte reform, besed je zadosti.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Tacna pod Šmarno gore.

Na veliki ponedeljek se je vršil pri nas ustanovni shod KDZ, ki je izpadel nepričakovano lepo. Prostori so bili tako polni, da so morali sneti vrata. Poročal je s. Mihevc iz Ljubljane, ki je v svojih izvajanjih poudarjal potrebo KDZ., saj so doslej vodile meščanske stranke naše ljudstvo le za nos. Ljudstvo je z velikim odobravanjem sledilo govornikovim izvajanjem in takoj se je vpisalo v KDZ nad 50 članov. Volili so takoj tudi odbor, kojemu na čelu stojita vrla sođr. Cedilnik Franc in tajnik Gras Fr. Za vsako vas se je določil še po en odbornik. Po volitvah je govoril še novoizvoljeni predsednik in s. Krelj. Šmarčani smo lahko ponosni na tak lep začetek naše KDZ., ki bo odpihala klerikalce in samostojneže.

Iz Boh. Bistrice.

Tukaj pri nas se zelo bahajo »narodni socialisti in zvezarji«, da jim je zmaga zasigurana, toda možje so se zaenkrat zmotili, ker imajo zelo malo ljudi na svoji strani. Le nekoliko žen je, ki jim klečeplazijo in par oseb, ki so iz strahu — da ne bi »zvezarji« ostro nastopili napram njim — pri njihovi organizaciji. Iz prepričanja jih je pa bore malo, ker ljudstvo se zaveda, da živi v času po svetovni vojni, spoznalo je strankarstvo, ter ve na kateri strani je pravica in katera stranka se bori za revno ljudstvo, ki mu je tudi že marsikaj priborila.

Zato pa vam povemo, da narodnemu socializmu že zadnja ura bije. — Resnici na ljubo popravljamo, da našega kaplana ni pretepel M. Grobrotek, kakor je bilo v »Lj. glasu« pomotoma objavljeno, ampak A. Mencinger.

Iz Gradaca v Belikrajini.

Na vel. ponedeljek je sklicala pri nas shod kmetško delavska zveza. Na shod je prišlo okrog dvesto ljudi, vključno temu da je dal Mazzele vse plakate v soboto, oziroma v nedeljo zvečer raztrgati. Na shodu je poročal tajnik KDZ iz Ljubljane, hude so ga pazno poslušali in mu pritrdjevali ter so s tem pokazali, da se zavedajo, da živijo v dvajsetem stoletju, v času po petletni svetovni vojni ter se več ne zadovoljuje z gniliimi političnimi strankami.

Govoril je tudi sođr. Ranar, kateri je pošteno okračal gradaške magnate zlasti

večkrat voljenega, toda nikdar izvoljenega kandidata — poslanca **Jul. Mazzeleta**.

Shod so hoteli motiti »samostojneži« (ljudski izsesovalci) Novak, Mazzele in Hlupar. Prvi se je še predno je izgovoril svoje ugovore prestrašil obrazov ljudstva, ki ga je srdito gledalo in izpraševalo, kje je bil med vojno? kako je ljudi odiral ter živel na račun ljudstva. Stisnil je klobuk pod pazduho ter hitro odšel, ljudje so se pa smejali temu korenjaku, da je tako hitro odkuril.

Hluparju in Mazzeletu sta pa govornika obrazložila njihove grehe, tako da sta do ušes zarudela od sramote, ter sta morala ravno tako izginiti kot Novak.

Ja, gg. — ljudstvu so se odprle oči v svetovni vojni, katero ste vi skovali, da ste lažje živeli na račun ljudstva, ko je spregledalo je takoj uvidelo, da je pravica na naši strani, zato vas je pa začelo trumoma zapuščati in vam je že davno odzvonilo s pogrebnim zvonom.

Po shodu se je ustanovila podružnica KDZ, v katero se je takoj vpisalo 22 članov, to je lep uspeh in dokaz, da postaja tudi Gradac rudeč.

G. Mazzeletu in drugim samostojnežem pa povemo, da je to šele začetek boja, katerega vam smo napovedali. —

Iz Selc nad Škofjo Loko.

Članom aprovizacije v Selcah v pojasnilo. Kakor vsi veste je bil že od začetka aprovizacije njen voditelj g. župan F. S. Ta možakar je strasten klerikalec in hud sovražnik socializma. Zadnjič ko je prejel moko za aprovizacijo, katera je bila namenjena za revno ljudstvo, ni pravilno razdeljeval, kakor bi mogel. Pristiljeni smo bili torej socialisti ga opomniti na pravilno razdelitev, to je pa »možakarja« tako razjezilo, da je kar pamez izgubil. V nedeljo 29. februarja je dal pred cerkvijo oklicati, da je odstopil od aprovizacije, ter da je vse izročil socialistom. Vse to pa je zlagano, ker on nam ni nič izročil in mi nismo ničesar prevzeli. Oklicati je dal tudi, da je nakazane 2000 kg moke, značilno je to, da je samo sedaj dal oklicat koliko je moke nakazane, prej pa tekom pet let, ko je bil on voditelj aprovizacije niti enkrat ni tega storil.

Zg. Bela.

Ljudski shod sklican od PDZ, ki se je vršil dne 21. marca se je končal z velikim uspehom. Shod je otvoril s. Janez Štular, predsedoval mu je s. Košir in zapisnikar je bil s. Tičar. Na shodu je poročal sodrug iz Ljubljane, kateri je razložil politični položaj in namen KDZ. Zborovalci so ga navdušeno poslušali, ter mu pritrjevali.

Klerikalni »bacek« K — je hotel shod motiti. Napisal si je par stavkov v notes. Dobil je tudi besedo, toda ta slavni možakar ni vedel ničesar drugega povedati, kot da imamo premalo vere; ljudstvo se mu je smejalo in s. Štular mu je pojasnil, kaj so klerikalci, da se je izmuzal iz kritičnega položaja je pa rekel; vsaj sem tudi jaz z vami. — Po shodu se je ustanovila podružnica KDZ, katera ima že nad 30 članov.

Iz Semiča.

V Semiču se je vršil 28. marca ljudski shod, na katerem se je ustanovila podružnica KDZ. Poročala sta dva sodruga iz Ljubljane, ljudstvo, ki ga je bilo precej navzočega je pazno sledilo izvajanjem govornikov in jim pritrjevalo, ker pa je govor trajal predolgo nad 2 uri niso mogli vsi poslušalci, tako dolgo stati, radi utrujenosti od dela in so prej zapustili mesto. Pričakovati pa je, da se bo precej članov vpisalo. Splošna želja ljudstva je, da se mu pomore priti do cenejših živih in oblek,

ker pri sedanjih visokih cenah si ne more ničesar kupiti — pri oderuških trgovcih.

Iz Čateža.

nam pišejo: Podpisani odločno protestiramo, da je brežiška graščina proti odredbi glavnega poverjenika za agrarno reformo iz l. 1918. na novo dala v najem, na podlagi dražbe, svoje travnike in jih s tem silno povišala. Dobili so jih tudi ljudje, ki bi jih ne smeli in ki z njimi verizijo tako, da jih dajejo v podnajem, če prav je to prepovedano. Eden izmed njih je n. pr. nadučitelj Zupan, dalje paznik Janez Spilek, Martin Radaj i. dr. Pozivamo poverjeništvu za agrarno reformo, da stori temu nemudoma konec, ker je to v odločnem nasprotju s postavami in naredbami ter regentovini proglasi. Za krajevno organizacijo KDZ v Čatežu: Rudman Martin, preds.; Blaž Gobec, Joze Jalovec, I. Ivanšek, A. Kržan, J. Tomše, J. Božiček, F. Hribar, Zalokar F., Prah M., M. Jankovič, J. Pungrič, Mrekar F., Kolar Z.

Št. Ilj v Slovenskih Goricah.

Odkar imamo mi močno podružnico naše kmečko-delavske zveze, edine resnične zastopnice malih kmetov in viničarjev in odkar odpira našemu ubogemu ljudstvu oči naš prijatelj „Ljudski Glas“, ne morejo naši klerikalci nič več spati. — Gospod župnik razlaga v cerkvi namesto Kristusovih nauk klerikalno politiko in hujska naše ubogo ljudstvo enega proti drugemu, drugi zopet hujskajo po vasi proti nam. — Može in žene, mi pa poznamo naše zapeljivce v ovčji obleki, mi poznamo tiste, ki so nas dosedaj lagali in goljufali, zato ostanemo, kar smo, zvesti pristaši naše rešiteljice; v našo hišo spada „Ljudski Glas“, zato vun s hinavskim in lažnjivim „Slov. Gospodarjem“, gosp. fajmošter pa naj raje svoje delavce, ki mu hodijo regulat, tako plača, da morejo živeti! Slovenske Gorice vstajajo in vas, črna in goljušiva garda, je strah pred sodbjo, katero bo ljudstvo zahtevalo. Zemljo, pravice in svobode hočemo, zato lajate kot stekli volkovi, ker hočete ljudstvo izžemati še naprej. Drugič kaj več.

Zerkovce — Brezje.

V nedeljo se je vršil tudi pri nas težko zaželeni shod naše stranke. Ustanovila se je zopet nova podružnica naše Kmečko-delavske zveze. Ljudstvo je navdušeno poslušalo izvajanja govornikov s. Slanoveca, Verliča in gosp. nadučitelja Zemljiča, žalostno pa sta morala odkuriti hoški kaplan Polak in klerikalni general, bivši avstrijski general v penzjonu, Pivec. — Ja, gospod Pivec pa gospod kaplan se ne moreta pripraviti na misel, da mi zmagujemo in da bomo take ljudi, ki žive samo od naših žuljev, spodili tudi v politični penzjon. — Zlasti razdelitev zeraldje, ki jo zahtevamo mi, boli klerikalne peteline, toda gospodje, kolo časa se vrti, in prepričani bodite, da bo podrlo tudi penzionirane generale med staro šaro, vladal pa bo kmet in delavec! Novi podružnici pa kličemo: naprej na delo, zmaga bo naša!

Št. Ilj pri Slov. Goricah.

Klerikalni lažnjivi kljukec „Slov. Gospodar“ se zastonj pošilja, kdo ga plača, še ne vemo, pravijo, da gosp. fajmošter. Ampak ljudstvo ga razburjeno trga in mečlje iz poštene hiše! Tako je prav: Ven z lažnjivim kljukcem, pozdravljen pa Ljudska glas — božji glas!

Rdeči breg — Brezno.

28. marca smo imeli prvi shod v naši vasi. Govornik s. Polše je govoril o naši stranki in ljudstvo je navdušeno pristopilo k novi podružnici K. D. Z. Izvolil se je odbor, in sicer: predsednik Jakob Lencl, podpredsednik Lenče Gradišnik,

blagajnik Jože Mecl, odborniki Ernst Sabati, Miha Rutar in Ivan Lencl. Zdaj pa na noge možje, da stremo klerikalni kači, ki izžema in goljufa naše ubogo ljudstvo, glavo; naprej možje, in zmagala bo pravica, svoboda, bratstvo in enakost!

Ljubno, Savinska dolina.

V Ljubnem se je v nedeljo, dne 28. marca 1920, pri gostilni Podpečan vršil javen ljudski shod.

Za predsednika shoda je bil izvoljen sodrug Podpečan, kot poročevalec je prišel sodrug Leskošek iz Celja. Že pred sklicano uro se je zbrala množica okrog 1300 do 1500 ljudi.

Ko je predsednik podal besedo sodrugu Leskošku, se je ljudstvo nastavilo okrog hiše in mirno poslušalo govornika, kateri je govoril najprej o splošnem političnem položaju v bivši Avstriji, Nemčiji, Franciji itd. Žigosal je oistro birokratično Avstrijo in njeno nesramno politiko. Spustil se je nad klerikalizem, kateri je povzročil toliko zla za revno ljudstvo s svojo nesramno politiko in hujskanjem za vojsko. Dotaknil se je med tem liberalcev, sedanjih demokratov, kateri so zraven krivi, da jih danes ljudstvo obsoja. V začetku Jugoslavije smo imeli ministra dr. Korošca, kateri je danes zopet na vladi za ministra za železnice, a ne za bogočastje, kar je njegov poklic. Isti Korošec je povzročil to neznosno draginjo (medklici: fuji, Korošec!), spravi našo valuto v prepad itd. Klerikalec dr. Šusteršič je izdal in prodal slov. ljudstvo Habsburgovcem. Medtem ko smo mi bili na fronti, so gospodje klerikalci pri deželni vladi goljufali in kradli ljudsko premoženje. In danes ko je ljudstvo meščansko politiko izprevidelo, se trudijo gospodje umiriti, a prepozno. (Burno in živahno odobravanje.)

Shodi K. D. Z.

K. D. Z. priredi z dnevnim redom:

1. Ljudski shod.
2. Vpisovanje v kraj. org. K. D. Z.
3. Ustanovni občni zbor K. D. Z.

naslednja zborovanja po Sloveniji.

V nedeljo, dne 18. aprila t. l.

V Rogatcu ob 10. uri dopoldne v gostilni Votolu. Govori sodr. Prepeluh.

V Rogaški Slatini ob 2. uri popoldne hotel pošta. Govori sodr. Prepeluh.

V Št. Rupertu na Dolenjskem.

V Kovorju pri Tržiču ob 2. pop.

V Križah pri Tržiču ob 11. uri dop.

V Mirni na Dolenjskem.

V nedeljo, dne 25. aprila t. l.

V kočevski okolici dva shoda.

Št. Vid pri Zatični.

Višnja gora.

Dražgoše nad Škofjo Loko ob 3. uri pop. pri Urbanu Berce.

Pod lipo pri Vrhniki dopoldne.

Na Drenovem griču pri Vrhniki, popoldne.

V nedeljo, dne 2. maja t. l.

naj zborujejo po možnosti vse krajevne organizacije K. D. Z. Navodila objavimo v prihodnji številki.

V nedeljo, dne 9. maja t. l.

V Lešah na Štajerskem.

Ljubno v Savinjski dolini.

Zaupniki, skrbite za veliko udeležbo. Opozorjamo vse zaupnike, naj nam pri prešnjah za shode vedno navedejo tudi lekal, kjer bi se shod vršil in pa uro, kdaj naj se vrši.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Naš praznik!

Bliža se največji praznik zavednega, revnega delavnega ljudstva vsega sveta, to je naš

1. majnik.

Naša K. D. Z. vsled neugodnih razmer ne bo praznovala tega slavnostnega dne na 1. maja, ki pade ravno na soboto, ampak prenesemo to slavnost na nedeljo, dne 2. maja.

Pozivljamo vse naše krajevne organizacije K. D. Z., da prirede po svojih močeh v nedeljo dne 2. maja popoldne malo slavnost. Preveč podružnic imamo, da bi mogli poslati govornike iz Ljubljane, zato naj skušajo vse krajevne organizacije K. D. Z. prirediti to v svojem delokrogu. Potrebna je ta slavnost zlasti letos, ko tridesetih obhaja proletarijat vsega sveta prvi maj, kot viden znak svoje internacionalne solidarnosti.

Slavnost naj se vrši takole: V eni ali drugi domači gostilni se zmenite, da priredite malo veselico, z nizko vstopnino. Predsednik ali tajnik domače organizacije naj skuša sestaviti po naših listih in knjigah primeren nagovor, nato skušajte zbrati kake pevce in tako v prijateljski zabavi in razgovoru praznujte ta praznik delavnega in revnega ljudstva vsega sveta. Pišite tudi kakoj po knjige in brošure, ki naj jih ta dan razprodajajo vaše žene ali hčerke na veselici. Okrasite veselilni prostor tudi z rdečimi zastavami in dobite, če mogoče, kako godbo.

Opozorjamo vse krajevne organizacije, da izda naša stranka, kakor vsako leto, tudi letoš, posebni „Majski spis“ s prav lepimi prispevki, ki ga ta dan razprodajate med svojimi sodruzi. Vse krajevne organizacije, ki sklenejo praznovati ta dan, naj javijo nemudoma to našemu uredništvu, da bomo slavnost objavili v našem listu.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

SSS Po svetu. SSS

Za našo Reko

hoče baje klerikalna vlada v Belgradu mešetariti, čeprav zadnji naš človek ve, da bomo brez Reke navadni berači. Kakor povest o jari kači se že vleče ta dolga zgodba o jadranskem vprašanju, a smo tam, kjer smo bili pred poldrugim letom. Kapitalistična ententna „mirovna“ konferenca je prijadrala v zagate, iz katerih sedaj sama ne ve izhoda.

D' Annunzio,

ta prismojeni laški pesnik, ki je s svojimi arditimi „osvobodil“ Reko, je sedaj popolnoma skrahiral. Reko je pripeljal v popoln propad in ljudstvo od obupa ne ve, kaj bi počelo. Gospodarijo tam podivjani vojaki, ki ne poznajo nobene discipline več. Kradejo, ropajo, ubijajo in preganjajo vse poštene ljudi, da niti mirni Italijani niso več varni življenja. Nasilstva so na dnevnem redu. D' Annunzio je proti temu brez moči, zato prireja prave orgije z ženskami, ljudstvu pošilja pa namesto kruha — godbo. Široke plasti ljudstva strašno stradajo, zlasti delavstvo, ki ne more več izhajati. Štrajki se ponavljajo dan za dnem. 1 kg moke stane po 10—30 K, mast po 150 K i. t. d.

V Trstu

je izbruhnil štrajk, kakoršnjih poznamo še malo. Ker mestni komisar ni hotel ugoditi pravičnim zahtevam mestnih uslužbencev, so začeli vsi stavkati in ves Trst je brez vode, brez razsvetljave, brez kurjave, brez elektrike i. t. d. Štrajkajo ognjegasci, policaji, zdravniki, osebje bolnišnic i. t. d. Življenje je neznosno in ropi

ter poboji se strašno množe. Sicer pa po vsej

Italiji

ni mnogo bolje. Manjka vedno bolj vsega. Draginja silno raste, zaslužek pa pada, zato se polasča prebivalstva pravcati obup. Po vsej deželi se vedno bolj množe deloma zelo resni in krvavi upori, ki so znak predstoječe revolucije. Militarizem tišči za enkrat ljudstvo še k tlom, a dolgo ne bo več šlo.

Na Češkem

se pripravljajo k volitvam. Na delu so vse stranke, največ uspeha pričakujejo zase socialni demokratje, zlasti, ker so zadnji pri volitvah tako slajno zmagali. Čehi se imajo sicer boriti z zelo velikimi težkočami, a vendar vidimo pri njih res lep napredek v urejevanju njihove mlade države. Vse je na delu.

Na Bolgarskem

so bile pred kratkim volitve. Zmagala je sicer z velikim nasiljem agrarna stranka, a tudi socialisti so si priborili prav lepe uspehe. Bolgari ne morejo pozabiti svojega poraza in vedno premišlujejo, kako bi se maščevali. V to svrhu ponujajo prijateljstvo vsem sovražnikom naše države, zlasti Lahom.

Avstrija

se pod socialistično vlado sicer počasi, a stalno dviga. Nobena premagana dežela ni bila tako udarjena, kot ravno Avstrija, pametna in zmerna politika socialnih demokratov, ki vodijo to nesrečno državo, poraja res lepe uspehe. Kanceler, sodr. dr. Renner, se mudi te dni v Rimu, da vzpostavi zopet odnose med Avstrijo in Italijo. Pravijo, da pride tudi k nam.

Ruski boljševiki

iščejo miru s sosednjimi državami. Poljaki so rusko rdečo armado pošteno nabili in sedaj skuša skleniti Lenin mir. Položaj v Rusiji je čuden. Prvotna boljševiška politika je pogorela na vsej črti in sedaj vedno bolj uvidevajo, da se morajo vrniti k pametni in uidevni politiki, kakršno je vedno zahtevala socialna demokracija. Z glavo se ne more skozi zid, pa je konec. Težko je pa dobiti oni most, ki veže diktaturo z demokracijo.

Na Nemškem

še vedno ni popolnega miru in so zasedli Francozi več krajev in mest na zapadu. Ostale pokrajine so se vse vrnile na delo.

K. D. Z. na Češkem.

Tudi na Češkem se je socialistično gibanje silno pomnožilo med kmetiskim ljudstvom, znak, da kmetско ljudstvo povsod prihaja do prepričanja, da je le v socializmu njegova rešitev. Organizacija češkoslovaškega socialističnega kmetškega delavstva, ki je imela koncem leta 1918 komaj 1867 članov, je narasla leta 1919 za 178.868 članov, tako, da je štela koncem leta 1919 180.735 članov, izmed teh redno plačujočih 129.650, ostalim, posebno revnim, se je članarina izpregledala.

Pozdravljamo od srca tako sijajni razvoj bratske češke organizacije, ki naj služi v izpodbudo našemu ljudstvu, zlasti pa našim zaupnikom po deželi. Pri taki ogromni organizaciji seveda ni nič čudnega, če imajo češki socialisti po deželi toliko večin v rokah. Pa tudi pri nas se obeta najlepši razvoj.

■ Iz naše države. ■

Belgrajska vlada se drži svojih solčkov kakor klop. Ker nima za seboj ne ljudstva in ne parlamenta, bi morala seveda že davno odstopiti, a na vladi se pa

hoče brezobzirno obdržati. Ne ustraši se ne nasilja, ne sleparstev, ne ničesar. Kako dolgo bo ljudstvo še vse to trpelo? Torej za tako Jugoslavijo so se borili med vojno klerikalci.

Lepi tiči so dr. Brejc in njegovi „poverjeniki“. Sklicujejo draginjske enquete zato, da bo v nekaj dneh zopet vse dražje, izdajajo naredbe o zidanju hiš, zato, da bodo vojni dobičkarji lažje skrili svoje pokradene milijone itd. Le pogledimo cene, predno so prevzeli naši klerikalci vlado v Ljubljani in — danes. Pa naj kdo reče, da ne delajo za ljudstvo. Pod besedo „ljudstvo“ si ti ljudje predstavljajo klerikalne verižnike, vojne dobičkarje in tako sodrgo.

Parlament dela, a kako, to je seveda drugo vprašanje. Pod klerikalno vlado še ni naredil drugega, nego izplačal klerikalnim poslancem masne plače. Volitev pa nočejo, seveda, ker vedo, da propadejo.

Volitve na Hrvaškem. Dosedaj je bilo pri občinskih volitvah na Hrvaškem izvoljenih že nad 400 socialističnih občinskih odbornikov. Vlado stranke propadajo na vsej črti. Tudi pri nas bo tako. Do besede mora priti ljudstvo in nihče drugi.

Stokronskih bankovcev državne blagajne po 10. aprilu ne smejo več sprejemati v plačilo, lahko se pa še zaničajo pri vseh davčnih uradih, finančni deželni blagajni in pri podružnicah Avstroogrske banke v Ljubljani in v Mariboru do vstetega dne 15. aprila 1920. Po 15. aprilu se 100kronski bankovci tudi izjemoma ne bodo več zaničavali.

Ljubezniv soprog. Organi g. Kerševana so že marsikaj poskusili, toda kaj takega se jim še ni zgodilo, kar se jim je te dni. V Škofji Loki so neki tihotapki zaplenili 448 ovitkov tobaka. Kar dobi osrednji urad pismo, katero je pisal soprog prej omenjenec, v katerem opozarja oblast, da naj na njegovo ženo dobro pazi, ker še vedno veriži in prihajajo verižniki v njegovo hišo.

Že zopet orožne vaje. Čuje se, da bodo vsled demobilizacije začeli vnovič klicati naše ljudi na orožne vaje. Kaj se v vojski res še niso dovolj navadili?

Krvavi nabori. Na Dolenjskem je prišlo ob priliki naborov do pobojev med fanti in orožniki. Mnogo so jih zaprli in imeli bodo dovolj časa premišljevali, so li taki izgredi res pameтни ali ne. Nismo prijatelji naborov in vojaščine, a odpravilo se te ne bo s takimi nepremišljenostmi, ampak z volivnim listkom. Uverjeni smo pa, da bodo pri volitvah vsi ti volili — klerikalce.

Vojni ujetniki na Francoskem in v francoskih kolonijah. Svojci ujetnikov, ki se nahajajo še v francoskem ujetništvu ali v francoskih kolonijah naj naznanijo ime in priimek ujetnikov ter kraj interniranja „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani.

Nove cene za kruh. Deželna vlada (odsek za prehrano) je odredila, da zaračunava žitni zavod od 1. aprila 1920 dalje belo moko po 14 K in črno po 9 K za kg. Vsled te odredbe je sklenil odbor za določanje cen, da se prodaja od ponedeljka dne 12. aprila 1920 počenši 1 kg belega kruha po 14 K, 1 kg črnega kruha po 10 kron. Pol kilograma težak kruh bo torej stal od prihodnjega ponedeljka: beli kruh 7 K in črni kruh 5 K.

Letni čas se uvede tudi v Jugoslaviji. Ministrstvo za socialno skrbstvo je odredilo, da se v noči od 9. na 10. aprila računa letni čas tako, da se opolnoči po malne čas za eno uro naprej. Te naredbe se morajo držati vsi uradi in institucije.

Kako vladajo? Sedanja Protić-Koroševa vlada je te dni izdala vse polno

izvoznice. Tako je dobil Dušan Srškić iz Sarajeva, brat sedanjega radikalnega bosanskega predsednika dr. Mil. Srškića izvoznico za deset vagonov koruze. Dušan Srškić je — trgovec z manufakturo. — Djordje Jovanović, zet sedanjega radikalnega bosanskega predsednika dr. Milana Srškića, je dobil tudi izvoznico za deset vagonov koruze. Djordje je tudi trgovec z manufakturo, in sicer eden najbogatejših ljudi v Tuzli in v Bosni sploh. — Aleksa Marković, gostilničar iz Tuzle, tast Vlada Andrića, vodje srbskih radikalcev v Tuzli, je dobil tudi izvoznico za deset vagonov koruze itd. itd. — „Večerni List“, „Slovenec“ e tutti quanti, kje ste, da udarite po dr. Koroščevi korupcijski vladi? Izdajanje izvoznice bratom, zetom in tastom je vendar korupcija prve vrste?!

Proti invalidom. Prejšnja vlada je sklenila storiti vsaj nekaj malega za vojne invalide, njih vdove in sirote. Izdala je neko uredbo o invalidih in dovolila v svrhu njene izvršitve 125 milijonov kron. Sedanja vlada je to uredbo kasirala in od že dovoljenih kreditov črtala vse, razen drobnosti 4 milijonov kron. Invalidi v Belgradu so imeli radi tega buren shod, na katerem so govorili proti vladi. Na shodu je govoril tudi načelnik v ministrstvu g. dr. Jež, ki se je o vladi izrazil zelo kritično in podal svojo ostavko. Za invalide in sirote nič, za cenejšo prehrano nič, za delavstvo nič — za koga je ta vlada? Povej ti, o slavni „Slovenec“ in lažnjivi „Večerni List“!

Prosveta.

Fran Erjavec: Izbrani spisi. I. zvezek. Povesti. V Ljubljani 1919. Jugoslovanska knjigarna je izdala ponatis našega najpriljubljenejšega ljudskega pisatelja, kar je le pozdravljati. Knjigo toplo priporočamo. Cena je 20 K, z doklado 24 K.

Bob za mladi zob. Pesmi za mladino. zbral Cvetko Golar. Založila Jugoslovanska knjigarna. V Ljubljani 1920. Šopek najlepših mladinskih pesmic smo dobili s to knjižico, ki jo priporočamo. Cena 12 K.

Abditus: Naša gospodarska in socialna vprašanja. Str. 32. Cena 4 K. Pod tem

naslovom je izšla drobna knjižica člančičev, ki govore o danes perečih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Knjižico toplo priporočamo!

Jan Bankart: Marko Senjanin, Slovenski Robinzon. Cena 9 K. Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izdala nanovo to, pri našem ljudstvu tako zelo priljubljeno knjigo.

Gospodarske vesti.

Izvoz lesa iz Slovenije je znašal pred vojno za 80 milijonov kron letno, po sedanjih cenah znaša izvoz eno milijardo kron (en tisoč milijonov). Les gre največ v Italijo, Grško in Egipt. Škoda je le, da se izvaž v veliki meri neobdelan ali samo napol obdelan les (deske). Koliko zaslužka bi ostalo v Sloveniji, ko bi se izvažali lesni izdelki, predvsem mizarški. Zato bo treba misliti na to, da se lesne tovarne kolikor mogoče povečajo in pomnože.

Bankovcev avstroogrske banke je bilo do zadnjega časa v prometu 59 milijard, in sicer 14 v Nemški Avstriji, 15 na Ogrskem, 7 na Čehoslovaškem, 6 v Jugoslaviji, 5 na Poljskem in 4 v Rumuniji. Ostanek, okoli 8 milijard, se nahaja v Nemčiji, Ukrajini, v nevtralnih državah in del bankovcev je bil zamenjan na ozemlju, zasedenem po Italijanih.

Za ženske.

Zeliščna juha. Razreži dve pesti vrtnice, dve pesti kislice, pol pesti kreše, pol pesti peteršilja in par peres bradavičnika. oplakni in deni v kozo, polij z dvema žlicama kurje masti, pari prav počasi in zalij z mesno juho. — Kdor ima špargelj, razreže lahko tudi tenke bilke špargeljeve na prav majhne kose. Kadar se dobi grah, deni k zelenjavi tudi grah in tenka kolesca mladega korenja.

Kumare so grenke. Včasih je tega vzrok pregojna greda, v kateri je zrastle sadika. Kumara pogreši tudi, če niso rastline dovolj suhe ali če zalivaš vrtoče z mrzlo vodo. Seme grenke kumare obrodi grenak sad.

Za ozrce. Zmešaj 30 gramov kolonjske vode, 10 gramov špirta, 1 gram jednallia, 10 gramov ogljenokislega natrona.

100 gramov rožne vode, namoči v to zjutraj in zvečer gobico in zmoči rahloma obraz. Obrisati se ni treba.

Rob ognjišča štedilnika namaži večkrat s kaplio lanenega olja, potem ne žarijavi tako rad in ostane svetel.

Drobiž.

Kako velika je naša država? Jugoslavija meri skupaj 270.000 km² ter šteje nad 13 milijonov prebivalcev. Nemška Avstrija meri le 70.000 km², torej je štirikrat manjša kot naša država. Madžarska bo merila 87.000 km², torej trikrat manj kot Jugoslavija. Italija je samo 17.000 km² večja kot naša država.

Dar ameriškega prijatelja glasbe. Ameriški milijarder Auguste Julliard je zapustil v oporoki vsoto 25.000.000 frankov kot „glasben sklad Julliardov“ v svrhu podpiranja glasbene umetnosti. Darovatelj je iz stare hugenotske francoske rodbine in je prišel kot siromašen mladenič v Njujork, kjer je na področju tekstilne industrije pridobil velik imetek.

Oženil se štirikrat z isto ženo. Neki belgijski vojak je bil ranjen v začetku vojske. Ko je bil odpuščen iz armade, se je odpravil v Ameriko. V Texasu se je oženil in čez šest mesecev se je odločil za prebivanje v Arizoni. Tam so zahtevali od njega ženitovansko pismo, ali mož je bil pozabil vzeti s seboj rečeno listino in ker bi bilo pošiljanje združeno s prevelikimi težavami, se je rajši oženil drugič. Takoj si je iz previdnosti preskrbel predpisane papirje, ali še preden jih je dobil, je bil primoran ostaviti deželo ter se je odpravil v Meksiko, kjer se je poročil v tretje, da bi se izognil vsem neprilikam. Kmalu nato se je vrnil v domovino, kjer oblasti niso hotele priznati veljavnost meksikanskega poročnega lista in tako mu ni preostajalo drugega nego da se je s svojo ženko v četrtič poročil.

Nemški kapitalisti podpirajo militarizem. Nemški kapitalisti so skienili, da bodo navzlic odloku entente, da Nemčija ne sme imeti več nego 100.000 mož vojaštva, sami s svojimi sredstvi vzdrževali takozvano vojno policijo, kar bi ne bilo nič drugega, nego armada pod policijsko krinko.

N. GOGOLJ:

Majska noč ali utopljenka.

„Ne dotikaj se me, satan!“ je nadaljeval pisar, ko je položil ustnice na špranjo v vratih. „Ako se prav nič ne premakneš, ti odpremo vrata.“

Odpri so vrata.

„Prekrižaj se!“ je rekel župan in se oziral nazaj, kakor da si izbira varno mesto za slučaj umika.

Svakinja se je prekrižala.

„Kakšen vrage! Resnično, to je svakinja.“

„Kak zlomek te je privlekel, kuma, v to beznico?“

In svakinja je ihteč povedala, kako so jo fantje zgrabili z obema rokama na ulici, četudi se je upirala, jo porinili skozi okno v koč in okno zabili s polknicami. Pisar je pogledal: tečaji na široki oknici, ki je bila samo na vrhu pribita z neotesano desko, so bili odtrgani.

„Čakaj me ti, enooki satan!“ je zakričala ona in stopila k županu, ki se je umaknil nazaj in jo še vedno meril s svojim očesom. „Jaz vem tvojo namero: ti si hotel, ti bi se me bil rad iznebil, ko se ti je ponudila prilika, da bi se bolj zlahka vlačil za dekleti, da bi nikdo ne mogel več videti, kaka prisraka si, stari sivec. Ti misliš, da jaz ne vem, kaj si govoril ta večer s Hano? O, jaz vem vse! Bi že moral biti drugačen mojster, da bi premotil mene. Jaz dolgo prenašam, ampak potem se pa le nikar ne jezi...“

(Dalje.)

Na te besede mu je pokazala pest, hitro odšla in pustila župana v osuplosti.

„Ne, tu se satan ni kar tako umešal“, je mislil župan in se krepko praskal po temenu.

„Ujeli smo ga!“ so zakričali desjatski, ki so v tem trenutku vstopili.

„Koga ste ujeli?“ je prašal župan.

„Hudiča v preobrnjenem kožuho.“

„Sem z njim!“ je zakričal župan in zgrabil za roko pripeljanega vjetnika. „Kaj ste zblazneli: to je vendar pijani Kalenik!“

„Kaj hudiča! V naših rokah je bil, gospod župan!“ so odgovarjali desjatski. „V stranski ulici so nas obkrožili prokleti fantje, pričeli plesati, cukati, iztegati jezike, trgati iz rok... Vrag naj jih vzame!... In kako smo naleteli na to vrano, namesto na onega, sam Bog ve!“

„S svojo in oblastjo vseh odbornikov zapovedujem“, je rekel župan. „Ulovite takoj tega razbojnika in ravno tako tudi vse, ki jih najdete na ulici, in jih priženite k meni na razpravo...!“

„Usmili se, gospod župan!“ so zakričali nekateri in se globoko klanjali. „Da bi vedel samo, kakšne so to spake: ubij nas Bog, odkar smo se rodili in križali — takih ostudnih obrazov še nismo videli. Dolgo ni treba iskati nesreče! Preplašijo dobrega cloveka tako, da se potem ne bi upala niti ena baba, da bi ga ozdravila strahu...“

(Dalje prih.)

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva
in urade. Najmodernejša pla-
kate in vabila za shode in
:: veselice. ::

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za ti-
skanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.

Šestdesetletna vojna. Mala ljudovlada San Marino ni ob priliki sklepa miru: od leta 1859 bila pozvana, da podpiše mir in se je radi tega nahajala nad 60 let v vojnem stanju z Avstrijo, kar pomeni pač najdaljšo vojno, kar jih je bilo kdaj na svetu. Ni prav, da to malo ljudovlado tako omalovažujemo, bila je ustanovljena že v devetem stoletju in je do danes ohranila svojo neodvisnost.

Ali potrebujejo otroci mleka? Glasoviti angleški zdravnik Campbell napoveduje kraviemu mleku kot otroški hrani boi, ker je to pogosto vzrok tuberkuloze pri otrocih. On se vprašuje, ali bi se človek ne zadovoljil raje z divjim medom?

Listnica uredništva.

F. P. Kovač v Podsredi: K. D. Z. je pol. strok. in gospodarska organizacija. Vsak član dobi list „Lj. glas“ brezplačno in od časa do časa dobe lahko gosp. odbori podružnic cenejša živila, obleko itd. Vse drugo razvidite lahko iz posameznih števil lista.

Močete obdržati svojo lepoto? Močete imeti kakor baržun mehko kožo? Močete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijno-mlečno milo 16 K.

Močete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhljaj, prerano osivenje! Zabrani plešo! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K., velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatljica 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavobol. 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza fluid, 6 dvojnati ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.

Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar
Stubica Donja

Elza trg Nr. 358 (Hrvatska).

Obvestilo.

K. D. Z. podružnica v Sp. Hočah vlijudno vabi vse cenjene sodruge in sodružice, ter nam naklonjene občane proletarce iz mariborskega okrožja na veselico, ki jo priredi K. D. Z. v Sp. Hočah v nedeljo, dne 2. maja 1920.

Točno ob 2. uri popoldan se zbiramo pred gostilno Rottner in Wieser, nato pa se vrši slavnostni pohod (z godbo in rdečimi zastavami) po vasi do gostilne Jakoba Pecharja, kjer nameravamo praznovati naš praznik. Potem slavnostni govor! govorniki pridejo iz Maribora. Veselica se vrši na prostem in le ob lepem vremenu.

Opozarjamo vse podružnice K. D. Z., da pošljejo točno do 18. t. m. 1920 na tajnika Stern Avgusta v Hočah vse nabiralne pole z denarjem in približen seznam članov, ki se bodo udeležili slavnostnega pohoda in veselice, da nam bo mogoče vse potrebno preskrbeti.

K točni in obilni udeležbi vabi

Odbor krajevne organizacije K. D. Z. v Hočah pri Mariboru:

Avgust Stern, tajnik.

Naročajte, berite in širite med ljudstvo!

1. Ljudski Glas. Glasilo „Kmetstvo delavske zveze“. Izhaja vsako sredo. Člani KDZ ga dobe brezplačno, za ostale velja četletno K 6.—, celoletno K 24.—. Oglašajte v njem.

2. Fran Erjavec: Za staro pravdo. To je knjiga, ki v poljudni obliki razpravlja o najvažnejših vprašanjih našega kmetstvo delavskega ljudstva, zato bi jo ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. Stane K 6.—.

3. G. Keiser: Don Correa. Velezanimiva povest, ki jo bo z veseljem bralo staro in mlado. Cena K 3.—.

4. Jurij Skopce: Kaj hoče Kmetstvo delavske zveze? Knjižica obsega program, pravila in vsa navodila za ustanovitev krajevnih organizacij KDZ. Knjižica je namenjena propagandi, zato se razpošilja najmanj 10 izvodov skupaj. 1 izvod stane 60 vin.

Posamezni naročniki morajo poslati denar naprej in še 50 vin. za poštnino, organizacije, če naroče po več izvodov, obračunajo, ko knjige prodajo. Vse knjige se naroča v

Upravi „Ljudskega Glasu“,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnati ali 2 veliki specijalni steklenici K 36.—. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenico 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatljic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje! Evgen V. Feller, Stubica donja, Elzatr. št. 358, Hrvatska. B.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontirajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-šcurki

in vsa gošazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkušene in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim K 8.—, za podgane in miši K 8.—; osobito ostra pasta za podgane K 7.—; za šcurke K 10.—; posebno močna tinktura za stenice K 7.—; uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 6.—; prašek proti mrčesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4—8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

Sodruzi!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zalog, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glineah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem Guštanj, Prévajlje, Mežica, Črna L., Črna IL, Pliberk; Maribor; Litija; St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaska Slatina; Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago pošne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Naročajte in širite „LJUDSKI GLAS“!